

KARTA KURSU KARTA KURSU (realizowanego w module specjalności)

Geografia nauczycielska (nazwa specjalności)

Nazwa	Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym
Nazwa w j. ang.	Methodology of field works in geographic education

Koordinator	mgr Kinga Bargieł	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	3	mgr Kinga Bargieł mgr Piotr Cybul

Opis kursu (cele kształcenia)

Po zakończeniu kursu uczestnik ma wiedzę w zakresie metodyki prowadzenia zajęć dydaktycznych w terenie. Posiada aktualną wiedzę na temat zasad organizacji wyjść i wycieczek szkolnych obowiązujących w danym roku szkolnym. Wykazuje się znajomością podstawy programowej, do której dobiera tematy zajęć terenowych, uwzględniając wiek i umiejętności uczniów. Nabył kompetencje niezbędne do planowania oraz organizowania zajęć terenowych i wycieczek tematycznych. Potrafi integrować i budować relacje z uczniami, pogłębiając je przy okazji zajęć terenowych.

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów specjalnościowych
Wiedza	W01 Zna i dobiera właściwe metody, formy i techniki kształcenia do zajęć terenowych	W03; W04
	W02 Posiada wiedzę na temat wymagań edukacyjnych; zna podstawę programową z geografii w szkole ponadpodstawowej i potrafi dobrać tematy lekcji do zajęć w terenie	W04; W05
	W03 Posiada wiedzę na temat podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas zajęć terenowych	W01, W03, B.3.W3

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów specjalnościowych
--------------	-----------------------------	--

	U01 Konstruuje dokumentację niezbędną do prowadzenia lekcji terenowych i wycieczek (m.in. scenariusze lekcji terenowych, karty wycieczek, karty pracy)	U01 U02 B.3.U5 U03
	U02 Sporządza spójny i logiczny plan zajęć terenowych przystosowany do danego tematu lekcji	U01. U03 U06
	U03 Analizuje w sposób pogłębiony i wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych i przyrodniczych podczas zajęć terenowych	U08

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów specjalnościowych
	K01 Projektując zajęcia terenowe dąży do rozbudzenia w uczniach chęci poszerzania horyzontów, poznawania otaczającego ich świata oraz aktywności społecznej	B.2.K3 K02
	K02 Poszerza swoją wiedzę poprzez podróże, prelekcje, konferencje	K03

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin						30					
						20					

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład, dyskusja, projekt indywidualny, ćwiczenia praktyczne, zajęcia w terenie

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium
W01				X		X		X					X
W02				X		X		X					X
W03				X				X					X
U01		X		X		X	X	X	X				
U02				X			X	X	X				
U03				X				X	X				
K01				X				X					
K02				X				X					

Kryteria oceny	Zaliczenie na podstawie uczestnictwa w zajęciach, poprawnego wykonania wszystkich prac w ramach ćwiczeń kameralnych i terenowych. Kurs kończy się kolokwium zaliczeniowym (ZO). Ocena końcowa uzależniona jest od wyniku kolokwium zaliczeniowego oraz od jakości wykonanych projektów
----------------	---

Uwagi	Obecność obowiązkowa – kontrola obecności na każdym zajęciach
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<ul style="list-style-type: none"> • Rola zajęć terenowych w geografii • Podstawa programowa a zajęcia terenowe • Zasady organizacji zajęć terenowych. Aktualne akty prawne, ustawy i rozporządzenia regulujące organizację zajęć terenowych (w tym wycieczek) • Dokumentacja zajęć terenowych i wycieczek (Regulaminy, Karta Wycieczki, Zgody) • Wycieczka przedmiotowa, konkurs interdyscyplinarny jako zajęcia terenowe • Wykorzystanie ścieżek edukacyjnych i nowoczesnych metod podczas zajęć terenowych (Questing, mapy Google itp.) • Rodzaje zajęć w terenie i ich charakterystyka • Jak oceniać zajęcia terenowe? • Projektowanie zajęć terenowych (karty pracy, plan zajęć, konspekty) • Praktyczne ćwiczenia terenowe – miejsce i termin zajęć zależne od sytuacji epidemicznej oraz pogodowej

Wykaz literatury podstawowej

<p>Angiel J., Hibszer A., Szkurlat E., 2020, Zajęcia terenowe w kształceniu geograficznym. Od teorii i idei dydaktycznych do praktyki szkolnej, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań</p> <p>Angiel J., Hibszer A., Szkurlat E., 2021, Zajęcia terenowe- szansa dla szkolnej edukacji geograficznej i wyzwania dla nauczycieli, Prace i Studia Geograficzne, t. 66.1, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa,</p>
--

Berno I., 1984, Zajęcia w terenie. Poradnik dla nauczycieli geografii, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Goźlińska E., 2009, Jak przygotować wycieczkę szkolną? Vademecum nauczyciela. WSiP, Warszawa

Michalak R., Parczewska T., 2019, (Nie)obecność outdoor education w kształceniu szkolnym, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

Świtalski E., 1990: Zajęcia w terenie w nauczaniu geografii, [w:] Dylikowa A. (red.): Dydaktyka geografii w szkole podstawowej. WSiP, Warszawa.

Świątek A., Cubul P., Bargieł K., Piróg D., 2022, Koncepcje i praktyki oceniania efektów kształcenia w toku zajęć terenowych i ich egzemplifikacje na ścieżce dydaktycznej w krakowskiej Nowej Hucie, Prace Komisji Edukacji Geograficznej Polskiego Towarzystwa Geograficznego, t.12, Wydawnictwo Naukowe PTG, Warszawa

Zatorski M., 2018, Praktyczne aspekty realizacji zajęć terenowych z geografii w nowej reformowanej szkole-rozwiązania organizacyjne i metodyczne. Nauczyciel geografii wobec wyzwań reformowanej szkoły, Prace Komisji Edukacji Geograficznej Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Vol 8, Wydawnictwo Naukowe PTG, Warszawa,

Wykaz literatury uzupełniającej

Majewska E., 2013, Polska Północna – Polska Południowa Jak ciekawie i skutecznie zorganizować wycieczkę?, Geografia w Szkole nr 3/2013, Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza Sp. z o.o., Warszawa, s.39-46

Piskorz S., 1995, Zarys dydaktyki geografii, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa

Referowska-Chodak E., 2020, Geocaching w edukacji – przegląd międzynarodowych doświadczeń, Leśne prace badawcze vol.81, Instytut Badawczy Leśnictwa, Warszawa

Świtalski E., 1985, Szkolne koła geograficzne i krajoznawczo-turystyczne, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa

Ponadto:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki Dz. U. poz. 1055

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2	
Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10	

liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	8
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3